

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Hládkov 701/4, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 11. 2020, č. j. KRPA-296893-14/ČJ-2019-000022-ZZC, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 1. 2021, č. j. 4 A 72/2020 - 48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi se sídlem Hládkov 701/4, Praha 6, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4.114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 20. 11. 2020, č. j. KRPA-296893-14/ČJ-2019-000022-ZZC (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaná zajistila žalobce podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť nevystoupal z území ČR v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění. Dobu zajištění žalovaná stanovila na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Žalobu proti tomuto rozhodnutí Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Uvedl, že žalovaná se v napadeném rozhodnutí řádně zabývala možností využití zvláštních opatření za účelem vycestování, přičemž přihlédla i k dosavadní pobytové historii žalobce. Navzdory uloženému správnímu vyhoštění žalobce z území ČR nevycestoval. Soud shledal, že žalovaná respektovala závěry vyplývající z judikatury Nejvyššího správního soudu, zejména usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38. Individuální okolnosti případu nasvědčují tomu, že v případě žalobce existuje důvodná obava z opětovného zmaření správního vyhoštění. Žalobce měl dostatek času, aby kontaktoval zastupitelský úřad s žádostí o vydání náhradního cestovního dokladu. Místo toho však zůstal nečinný.

[3] Důvod pro uložení zvláštních opatření nespatořoval soud ani ve skutečnosti, že se žalobce za účelem vycestování dobrovolně dostavil na Policii ČR, neboť s ohledem na jeho dosavadní jednání lze mít důvodné pochybnosti o tom, zda skutečně dobrovolně vycestuje.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Ohradil se vůči závěru městského soudu, že jeho dřívější chování vylučuje možnost využití zvláštních opatření. Stěžovatel se po uložení správního vyhoštění nacházel na území ČR z toho důvodu, že po propuštění z vazby nebyl z objektivních důvodů schopen vycestovat. Soud nesprávně vyhodnotil očividnou připravenost stěžovatele s žalovanou spolupracovat a do své vlasti vycestovat, což bylo zřejmé ze skutečnosti, že se dobrovolně dostavil na Policii ČR. V případě stěžovatele tedy nebylo třeba přikročit k omezení osobní svobody. Postačilo by, kdyby mu žalovaná poskytla asistenci při dobrovolném vycestování, a to např. opatřením potřebných průjezdních víz či zprostředkováním kontaktu s neziskovou organizací, která by zabezpečila jeho dobrovolný návrat.

[6] Stěžovatel nikterak nezpochybňuje svůj nelegální pobyt na území ČR, avšak zdůrazňuje, že v době zajištění podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, se před eventuálním výkonem správního rozhodnutí neskrýval a pobýval zde pouze po dobu, než se byl schopen dobrovolně dostavit na pracoviště žalované.

[7] Institut zvláštních opatření je třeba vykládat v souladu s čl. 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 (návratová směrnice), jehož účelem je snaha o minimalizaci zásahů do osobní svobody cizinců. V této souvislosti stěžovatel odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51, a ze dne 28. 3. 2012, č. j. 3 As 30/2011 - 57, a usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38.

[8] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil jak rozsudek městského soudu, tak rozhodnutí žalované.

[9] Žalovaná se k obsahu kasační stížnosti žádným způsobem nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců platí, že „[p]olicie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.“

[13] Podle § 123b zákona o pobytu cizinců mezi zvláštní opatření za účelem vycestování patří:

„a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,

b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“),

c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo

d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.“

[14] Stěžovatel považuje své zajištění za nezákonné, neboť se domnívá, že žalovaná nedostatečně vyhodnotila možnost použití zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Poukazuje přitom na nutnost minimalizace zásahů do jeho osobní svobody.

[15] Nejvyšší správní soud se stěžovatelem souhlasí do té míry, že je povinností správního orgánu rozhodujícího o zajištění zvážit přednostně možnost použití zvláštních opatření. Pouze v případech, kdy je s ohledem na individuální situaci dotčeného cizince využití zvláštních opatření vyloučené, může správní orgán přikročit k jeho zajištění podle zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51, ze dne 28. 3. 2012, č. j. 3 As 30/2011 - 57, či ze dne 18. 10. 2012, č. j. 7 As 107/2012 - 40). K problematice zajištění z důvodu nevycestování z území ČR v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění se podrobně vyjádřil rozšířený senát v usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38. V něm dovodil, že „[d]ůvody zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, pašálně nevylučují možnost použití zvláštního opatření (§ 123b téhož zákona). Vždy je povinností správního orgánu zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a

respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy EU (včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince).“

[16] Městský soud v přezkoumávaném rozsudku konstatoval, že žalovaná shora citované judikaturní závěry respektovala, neboť se zabývala individuálními poměry stěžovatele, přičemž náležitým způsobem zdůvodnila, proč je v jeho případě použití zvláštních opatření vyloučeno. S tímto hodnocením se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Žalovaná se možností uložení zvláštních opatření podrobně zabývala na s. 4 – 7 napadeného rozhodnutí. Poukázala především na pobytovou historii stěžovatele a zdůraznila, že s ohledem na jeho dřívější chování lze mít důvodné pochybnosti o tom, zda by z území ČR vycestoval dobrovolně. Současně upozornila na skutečnost, že stěžovatel je nekontaktní (v minulosti se mu nedařilo doručovat, je osobou bez domova apod.) a nedisponuje dostatečnými finančními prostředky na složení záruky.

[17] Uvedené závěry žalované nalézají oporu ve správním spise. Stěžovateli bylo rozhodnutím ze dne 22. 8. 2019, č. j. KRPC-112037-19/ČJ-2019-020023, uloženo správní vyhoštění. Povinnost opustit území však stěžovatel nerespektoval a nadále setrval v ČR. Z protokolu o podání vysvětlení ze dne 20. 11. 2020 vyplynulo, že stěžovatel vycestoval ze země původu již ve svých 14 letech a od té doby se zdržuje v Evropě. V České republice i jiných evropských státech opakovaně podával bezúspěšné žádosti o mezinárodní ochranu. Po uložení správního vyhoštění žil na ulici a užíval drogy. Ke své současné situaci stěžovatel uvedl, že je osobou bez domova, nemá žádnou doručovací adresu a nedisponuje finančními prostředky na úhradu finanční záruky. V neposlední řadě sdělil, že v ČR nežijí žádní jeho příbuzní a nemá zde jakékoliv vazby.

[18] S ohledem na uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že městský soud věc posoudil správně, pokud aproboval názor žalovaného ohledně nemožnosti využití zvláštních opatření. Stěžovatel je osobou, která se na území ČR (a území jiných evropských států – Švýcarsko, Německo) dlouhodobě zdržovala bez pobytového oprávnění, přičemž se snažila svůj pobytový status legalizovat prostřednictvím podávání opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu. Z území ČR stěžovatel nevystoupal ani poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění. Nadto byl v době vydání napadeného rozhodnutí osobou bez domova. Za této situace tedy uložení zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců nepřicházelo v úvahu. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že se stěžovatel na Policii ČR za účelem řešení své situace dostavil dobrovolně.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud shledal námitky stěžovatele nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované, jakožto úspěšnému účastníku, žádné náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

[21] Stěžovateli byl v řízení před městským soudem ustanoven zástupce z řad advokátů, a to Mgr. Jindřich Lechovský, se sídlem Hládkov 701/4, Praha 6, který jej i nadále zastupuje v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 s. ř. s. *in fine*). Ustanovenému zástupci náleží odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepisu a podání kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], a to ve výši 3.100 Kč (§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a dále 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele je plátcem DPH, proto soud zvýšil odměnu za zastupování o tuto daň. Celkově tedy ustanovenému zástupci náleží odměna ve výši 4.114 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. května 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu